Prima instanță: Judecătoria Cahul sediul Central
Judecător – M. Bușuleac
Dosarul nr. 2 – 23129321 – 05 – 2a – 28032024

CURTEA DE APEL CAHUL

D E C I Z I E
În numele Legii

16 octombrie 2024 **mun. Cahul**

Completul de judecată al Curții de Apel Cahul
Având în componența sa:
Președintele ședinței de judecată **Galina Vavrin**
Judecătorii **Natalia Bondarenco, Serghei Pilipenco**
Grefier Elena Turcenco
Cu participarea:
Apelantei Polina Iabanji

A judecat în ședință de judecată publică, în ordine de apel, cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Reșulschi Galina împotriva lui Iabanji Polina cu privire la repararea prejudiciului moral,

la apelurile declarate de Reșulschi Galina și de Iabanji Polina împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 23 februarie 2024.

Analizând argumentele de fapt și de drept invocate în cererile de apel, probele administrate de părțile procesului la dosarul civil, Completul de judecată, –

C O N S T A T Ă :

Acțiunea reclamantului:

La data de 07 septembrie 2023 Reșulschi Galina a înaintat în instanța de judecată cerere de chemare în judecată împotriva pârâtei Iabanji Polina, în care solicită: repararea prejudiciului moral cauzat prin contravenție în mărime de 10 000 lei.

Circumstanțele invocate în acțiune:

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că la 07 martie 2023 în jurul orelor 13:30 fiind pe str. A. Mateevici, 65, în prezența colaboratorilor de poliție și a angajaților Apă Canal Cahul, care au ieșit la fața locului la solicitarea sa, fiind deconectată apa de la magistrala centrală de către Iabanji Polina, s-a exprimat în adresa sa cu cuvinte necenzurate prin care i-a înjosit onoarea și demnitatea.

La data de 10 martie 2023 a fost întocmit proces-verbal în privința lui Iabanji Polina potrivit art. 69 Cod contravențional, fiind încheiat acord de colaborare și achitată amenda.

Reieșind din faptul că în urma acțiunilor contravenientei a suferit moral, fiind înjosită onoarea și demnitatea în public, în prezența persoanelor care erau în stradă, cunoscând despre faptul este avocat, acordând asistență juridică unui din ei prezenți la fața locului, fiind denigrată în prezența lor, consideră reclamanta că este în drept să pretindă la încasarea prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei.

Hotărârea instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 23 februarie 2024 s-a admis parțial acțiunea înaintată de Reșulschi Galina.

S-a încasat de la Iabanji Polina în beneficiul lui Reșulschi Galina prejudiciul moral în mărime de 2000 lei.

S-a încasat de la Iabanji Polina în beneficiul statului suma de 100 lei, cu titlu de taxa de stat de la care este scutită reclamanta.

Apelul părților:

Legalitatea și temeinicia hotărârii judecătorești este contestată cu apel la 26 februarie 2024 de către reclamanta Reșulschi Galina în care solicită: casarea hotărârii cu admiterea acțiunii și încasarea prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei de la Iabanji Polina.

Apel împotriva hotărârii judecătorești la 21 martie 2024 a fost înaintat și de pârâta Iabanji Polina, în care solicită casarea integrală a hotărârii, cu emiterea unei noi hotărâri de respingerea acțiunii înaintate de Reșulschi Galina.

Argumentele din apelul reclamantei:

În motivarea apelului, reclamanta a indicat că hotărârea instanței de fond este neîntemeiată. Potrivit deciziei agentului constatator din 10 martie 2023 Iabanji Polina a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenției prevăzute de art. 69

Cod contravențional, fiind stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 9 unități convenționale. Amenda a fost achitată.

Consideră reclamanta că paguba morală încasată în mărime de 2000 lei nu este echitabilă pentru acțiunile de înjosire a onoarei și demnității în stradă, în prezența colaboratorilor de poliție, fiind luată în derâdere. Doar prin încasarea prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei despăgubirea va aduce o satisfacție echitabilă, astfel cum ultima își permite să se exprime în continuare analogic, știind că va achita o amendă nesemnificativă.

Argumentele din apelul pârâtei:

În motivarea apelului, pârâta a indicat că în ziua de 05 martie 2023 pe timp de noapte casa sa a fost udată de reclamantă în aceasta uda gazonul în curtea sa. La solicitarea sa de a opri udarea, reclamanta nici nu a reacționat. A fost nevoită să stopeze acest lucru numai prin oprirea apei din bazin care a fost construit de familia lor. Apa a fost oprită în jurul orei 16:00. În seara de 06 martie 2023 și noaptea spre 07 martie 2023 pe strada lor nu era apă din cauza avariei la apeduct. La 07 martie 2023 apa a fost reconectată. Reclamanta a chemat poliția și lucrătorii de la Apă Canal Cahul. Până la sosirea lor s-a iscat conflict, dânsa a spus numai un cuvânt în adresa reclamantei, care nu a fost necenzurat. Recunoaște că a fost în stare emoțională din cauza că nimeni nu a reacționat la reproșurile sale referitoare la motivul deconectării apei, adică la acțiunile reclamantei. Fiica ei era prezentă la fața locului și a numit-o „oaie” și „proastă” și poate dânsa a răspuns la aceasta.

Susține pârâta că la propunerea colaboratorilor de poliție, fiind atrasă pentru prima dată la răspundere contravențională, asigurată că în caz de încheiere a acordului va achita amenda minimă, a acceptat recunoașterea vinovăției. Nimeni nu i-a explicat consecințele acestui acord. Dânsa a achitat amenda stabilită în mărime de 225 lei și s-a gândit că aceasta este tot.

Consideră pârâta că, instanța de judecată are sarcina de a oferi satisfacție echitabilă reclamantului, dar fără a sărăci în mod nejustificat pârâtul. Dânsa are pensia în mărime de 2000 lei. Suma stabilită de către instanța de judecată este echivalentul pensiei sale pentru o lună și o lasă fără sursă de existență. Soțul ei la fel este pensionar.

Mai consideră pârâta că la stabilirea cuantumului prejudiciului moral instanța de judecată urma să respingă solicitarea reclamantei și de a descuraja acțiunile reclamantei pur speculative, bazate pe un soi de șantaj al său cu

cheltuielile judiciare și incertitudinea procesului. Reclamanta percepe despăgubirile pentru prejudiciul moral ca o pedeapsă privată despre care fapt i-a spus direct.

Susține pârâta că la 07 martie 2023 s-a adresat reclamantei nu ca avocat, dar ca la soția nepotului său, care acționează neomenește față de vecini, rude și persoanele cu mult mai învârstă. Căror persoane reclamanta acordă asistența juridică nu cunoaște și nici nu o interesează. Conflictul nu a fost legal de activitatea reclamantei și demnitatea și onoarea ei de avocat nu a fost atinsă.

Astfel, consideră că instanța de judecată reieșind din circumstanțele cauzei trebuia să respingă acțiunea reclamantei ca neîntemeiată și să se limiteze la atragerea sa la răspundere contravențională ori să stabilească o sumă a prejudiciului mult mai mică.

Termenul de exercitare a căii de atac – apelului:

În acord cu dispoziția art. 362 alin.(1) CPC, *termenul de declarare a apelului este de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel*.

Lucrările dosarului atestă că hotărârea judecătorească contestată a fost pronunțată de către instanța de judecată în ședința de judecată din 23 februarie 2024.

Copia de pe hotărârea judecătorească (dispozitiv) prin scrisoarea din 19 noiembrie 2021 a fost expediată părților.

Cererea de apel este înregistrată de către reclamanta Reșulschi Galina în data de 26 februarie 2024 și de pârâta Iabanji Polina în data de 21 martie 2024.

Astfel, se reține respectarea de către părți a termenului pentru exercitarea căii de atac apelul.

Procedura în fața instanței de apel:

Procedura de citare a părților a fost legal executată.

Apelanta-reclamantă Reșulschi Galina în fața instanței de apel nu s-a prezentat, deși a fost legal citat, despre locul, data și ora ședinței, însă în cererea de apel depusă a solicitat examinarea apelului în absența sa.

În conformitate cu prevederile art. 379 alin.(2) CPC, neprezentarea în ședință de judecată a apelantului sau intimatului, a reprezentanților acestora,

precum și a unui alt participant la proces, citați legal despre locul, data și ora ședinței, nu împiedică judecarea apelului.

Pornind din textul normei citate și având în vedere respectarea procedurii de citare a reclamantei, Completul de judecată a dispus examinarea cauzei în lipsa acesteia.

Apelanta-pârâtă Iabanji Polina, în ședința instanței de apel a susținut argumentele de fapt și de drept invocate în propria cererea de apel, solicitând casarea hotărârii, cu respingerea acțiunii înaintate de Reșulschi Galina.

Aprecierea instanței de apel:

Audiind explicațiile pârâtei-apelantei Iabanji Polina, studiind probele cu înscrisuri administrate la materialele cauzei, analizând hotărârea judecătorească în raport cu argumentele invocate în cererile de apel, Completul de judecată conchide respingerea apelul depus de reclamanta Reșulschi Galina și apelul înaintat de pârâta Iabanji Polina, cu menținerea hotărârii primei instanțe, din următoarele considerente.

Potrivit art. 385 lit. a) CPC, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.

Potrivit art. 373 alin. (1) – (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

În ședința de judecată s-a constatat că, la data de 09 martie 2023 Reșulschi Galina a depus cerere în adresa IP Cahul, solicitând atragerea la răspundere a vecinei Iabanji Polina, care la data de 07 martie 2023 fiind în stradă a numit-o cu cuvinte necenzurate, înjosindu-i onoarea și demnitatea.

În cadrul procesului contravențional, Iabanji Polina și-a recunoscut vinovăția la audierea sa în fața agentului constatator. Corespunzător Iabanji Polina a fost de acord să încheie acord de colaborare la 10 martie 2023 cu agentul constatator din cadrul IP Cahul.

Drept urmare, la data de 10 martie 2023 în privința lui Iabanji Polina a fost emisă decizia asupra cauzei contravenționale de către agentul constatator al IP Cahul pentru săvârșirea contravenției prevăzute de art. 69 alin.(1) Cod contravențional, fiindu-i aplicată amendă în mărime de 9 unități convenționale, echivalent a 450 lei. Pentru a emite decizia agentul constatator a reținut ca fiind confirmat în acțiunile lui Iabanji Polina faptul că la 07 martie 2023, ora 13:30 s-a exprimat cu cuvinte înjositoare în adresa vecinei Reșulschi Galina prin ce i-a lezat onoarea și demnitatea.

Reclamantul Reșulschi Galina a sesizat instanța de judecată cu prezenta acțiune împotriva pârâtei Iabanji Polina, solicitând repararea prejudiciului moral cauzat prin săvârșirea contravenției.

Prima instanță fiind investită cu examinarea cauzei civile, a hotărât în favoarea admiterii parțiale a acțiunii și a încasat de la Iabanji Polina în beneficiul lui Reșulschi Galina suma de 2000 lei cu titlu de prejudiciu moral, precum și în beneficiul statului suma de 100 lei cu titlu de taxă de stat, de la care reclamanta este scutită prin lege.

Verificând legalitatea și temeinicia instanței de fond, Completul de judecată consideră întemeiată soluția primei instanțe de a admite parțial pretențiile reclamantei Reșulschi Galina în sensul recuperării prejudiciului moral, fundamentată pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință, apreciate în conformitate cu prevederile art. 130 CPC.

Astfel, probele administrate la materialele cauzei denotă cu certitudine că exprimarea în data de 07 martie 2023 ora 13:30 de către pârâta Iabanji Polina cu cuvinte injurioase în adresa reclamantei Reșulschi Galina, într-un loc public în prezența mai multor persoane, care i-a adus atingere onoarei și demnității acesteia din urmă. Concluzie care este fundamentată pe decizia asupra cauzei contravenționale nr. D01 443572 emisă de agentul constatator al IP Cahul la 10 martie 2023 în privința lui Iabanji Polina pentru săvârșirea contravenției prevăzute de art. 69 alin.(1) Cod contravențional. Amenda stabilită de agentul constatator prin decizia din 10 martie 2023, a fost achitată de Iabanji Polina, conform răspunsului oferit de IP Cahul.

În acord cu prevederile art. 45 alin.(1) Cod contravențional, *persoana al cărei drept sau interes legitim a fost lezat prin contravenție îl poate apăra prin acțiune civilă depusă conform legislației procedurale civile. Această persoană are*

în special dreptul la repararea prejudiciului patrimonial și a celui nepatrimonial cauzate prin contravenție.

Conform art. 19 alin.(1), (3) Cod civil, în condițiile legii, *persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial şi nepatrimonial cauzat astfel*.

Se consideră *prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice și psihice, precum și dimensiunea calității vieții*. În cazul vătămării sănătății, prejudiciului nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea capacității corpului uman (prejudiciu biologic).

Potrivit art. 1998 alin.(1) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăția este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciului moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

În conformitate cu dispozițiile art. 118 alin.(1) CPC, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel*.

Iar, art. 130 alin.(1), (3) CPC, stabilește, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

Având în vedere dispozițiile legal citate, Completul de judecată consideră că reclamantul-apelant Reșulschi Galina a prezentat instanței de judecată probe pertinente și suficiente care demonstrează în afara oricărui dubiu existența faptei ilicite, săvârșirea căreia i-a cauzat prejudiciu moral în rezultatul acțiunilor intenționate comise de către pârâtul-apelant Iabanji Polina în data de 07 martie 2023. Respectiv, la caz, sunt întrunite condițiile răspunderii delictuale, cum sunt: existența faptei prejudiciabile și vinovăția persoanei, cauzarea prejudiciului moral și legătura de cauzalitate între acesta și fapta prejudiciabilă.

Conform art. 2036 alin.(1) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri.

Potrivit art. 2037 alin.(1), (2) Cod civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și în măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Reieșind din conținutul dispozițiilor legal citate, răspunderea pentru prejudiciul moral are un caracter compensator, mărimea despăgubirii urmează să se determine de către instanța judecătorească în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului, ținându-se cont de circumstanțele concrete ale cauzei în care a fost cauzat prejudiciul, de restrângerea posibilităților de viață familială și socială, de statutul reclamantului și de măsura în care această despăgubire poate să-i aducă o satisfacție echitabilă.

La determinarea mărimii prejudiciul moral, trebuie avut în vedere că dauna morală constă în atingerea adusă valorilor care definesc personalitatea umană, valori care se referă la existența fizică a omului, sănătatea și integritatea corporală, la cinste, demnitate, onoare, prestigiu profesional și alte valori similare.

Unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că îndemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, acest criteriu se exprimă prin necesitatea ca, partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

Drept urmare, pornind de la circumstanțele faptice ale cauzei și caracterul valorilor personale reclamantei – apelantă Reșulschi Galina care i-au fost atinse prin comportamentul ilicit al pârâtei-apelantă Iabanji Polina, Completul de judecată consideră că mărimea despăgubirii pentru prejudiciul moral de 2000 lei atribuită de prima instanță reclamantului – apelantului Reșulschi Galina din contul pârâtei-apelantei Iabanji Polina este una echitabilă și în măsură să aibă efect compensatoriu pentru suferințele morale suportate de reclamantă. Cuantumul de

10 000 lei solicitat de reclamantă pentru repararea prejudiciului moral cauzat acesteia prin acțiunile pârâtei Iabanji Polina de insultare care au atins onoarea și demnitatea în data de 07 martie 2023, în opinia Completului de judecată este un cuantum exagerat de mare, având în vedere circumstanțele de cauzare a prejudiciului, valorile persoanei care definesc personalitatea omului atinse prin comportamentul ilicit.

Argumentele reclamantei precum că contrar prevederilor art. 1998, 2037 Cod civil instanța de fond a hotărât adjudecarea sumei de 2000 lei în beneficiul său cu titlu de compensare a daunei morale, care nu poate aduce o satisfacție echitabilă, Completul de judecată le respinge ca neîntemeiate, întrucât instanța de fond a ținut cont de criterii de apreciere a caracterului și gravității prejudiciului moral prevăzute în art. 2037 Cod civil, respectiv suma de 2000 lei adjudecată reclamantei reprezintă o compensare echitabilă a daunei morale. Mai mult, pârâta Iabanji Polina pentru acțiunile sale din 07 martie 2023 a fost atrasă la răspundere contravențională în baza art. 69 alin.(1) Cod contravențional și sancționată contravențional. Astfel atragerea pârâtului la răspundere contravențională pentru fapta sa, respectiv reprezintă o satisfacție echitabilă parțială pentru drepturile încălcate reclamantei – apelantei, cu cauzarea prejudiciului moral.

Neîntemeiate sunt invocările reclamantei precum că amenda aplicată pârâtei este una nesemnificativă, ultima își va permite să se exprime în continuare în modul în care a făcut-o la 07 martie 2023, or instanța de judecată la stabilirea cuantumului prejudiciului moral se conduce de criteriul echității, iar cuantumul despăgubirii bănești trebuie stabilit astfel încât acestea să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

Instanța de apel nu pune la îndoială suferințele psihice suportate de reclamantă în urma comportamentului ilicit al pârâtei, însă daunele morale nu sunt susceptibile de a fi calculate cu precizie, drept consecință la acordarea despăgubirii bănești, estimarea acesteia se face urmând principiul echității, pornind de la circumstanțele cauzării prejudiciului moral și restrângerea posibilităților de viață familială, precum și statutul social al persoanei vătămate. Invocările de către reclamantă a statutului său de avocat nu pot fi reținute de către Completul de judecată deoarece conflictul avut loc între reclamantă și pârâtă în cadrul căreia ultima s-a exprimat cu cuvinte injurioase în privința reclamantei, nu are nici o tangență cu activitatea de avocat al reclamantei. Acordarea asistenței juridice unor

persoane care s-au fi aflat la fața locului, și denigrarea onoarei reclamantului în fața respectivelor persoane, în lipsa unor probe pertinente, nu poate fi reținut ca un criteriu de luat în considerare la determinarea cuantumului despăgubirilor morale.

De asemenea, nu pot fi reținute argumentele pârâtei referitor la respingerea acțiunii înaintate de reclamantă, deoarece dânsa a fost supusă deja răspunderii contravenționale. Completul de judecată menționează că circumstanțele faptice în care s-a realizat cauzarea prejudiciului moral reclamantei, nu este suficient pentru a considera că este o satisfacție echitabilă pentru drepturile încălcate.

Afirmațiile pârâtei că suma prejudiciului moral stabilită de către instanța de fond constituie cuantumul pensiei sale pentru o lună, nu pot fi reținute pentru a casa hotărârea instanței de fond și a emite soluția solicitată de pârâtă, inclusiv prin micșorarea cuantumului despăgubirilor morale, în condițiile în care probele administrate la cauza civilă denotă cu certitudine acțiunile ilicite al pârâtei în raport cu reclamantă, iar existența unui venit modest al pârâtei nu o exonerează de răspunderea patrimonială pentru daunele morale cauzate de comportamentul său ilicit.

În contextul celor enunțate mai sus, Completul de judecată atestă ca fiind neîntemeiate argumentele apelurilor înaintate de reclamantă și de pârâtă, motiv pentru care se impun a fi respinse.

Conform art. 386 alin.(2) CPC, o hotărâre legală în fond nu poate fi casată numai pe motive formale.

Totalizând constatările notate supra, Completul de judecată ajunge la concluzia de a respinge apelurile declarate de reclamanta Reșulschi Galina și de pârâta Iabanji Polina, cu menținerea hotărârii instanței de fond, ca legală și întemeiată.

Călăuzindu-se de prevederile art. 385 lit. a), art. 389 – 390 CPC, Completul de judecată, -

D E C I D E :

Se resping apelurile declarate de Reșulschi Galina și de Iabanji Polina.

Se menține hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 23 februarie 2024 în prezenta cauză civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Reșulschi Galina împotriva lui Iabanji Polina cu privire la repararea prejudiciului moral.

Decizia este definitivă și executorie, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiției în termen de 2 luni de la comunicarea deciziei integrale.

Președintele ședinței **Galina Vavrin**

Judecătorii **Natalia Bondarenco**

Serghei Pilipenco